

GIFGASSEN ALS OORLOGSWAPENS

DOOR W. FEIKEMA, ARTS.

V. (Slot).

Zullen er nog verschrikkelijker werkende gifgassen gevonden worden? —
„Niets rechtvaardigt dit geloof”. —
Afweer- of beschermingsmaatregelen. —
Het nut van voorlichting.

Men kan nu de vraag stellen: is het mogelijk nog werkzaamere stoffen te maken dan de tot nu toe bekende, zoodat we pas in 't begin van de ontwikkeling van den chemischen oorlog zouden zijn?

Dit is niet waarschijnlijk.

De intensieve arbeid van een leger van scheikundigen, in alle landen die aan den laatsten oorlog deelnamen, heeft eigenlijk geen enkele nieuwe giftstof aan het licht gebracht. Bovendien: de mogelijkheden tot synthese van gifgassen zijn ook niet onbegrensd.

De niet permanente commissie van den Volkenbond tot beperking der bewapening zegt hiervan het volgende:

„Niets rechtvaardigt het geloof, dat men nieuwe gifgassen zou kunnen ontdekken of vervaardigen, die een grootere militaire waarde zouden bezitten dan de reeds bekende. Een andere bewering wordt hierdoor reeds haar waarde ontnomen, dat terwijl tijdens den oorlog hun aantal ongeveer 30 bedroeg, men er heden al meer dan 1000 telt, zonder evenwel een werkzaam gas te hebben gevonden dan fosgeen en mosterdgas. De logische gevolgtrekking hieruit is, dat de nieuwe onderzoekingen van deze 1000 stoffen tot niets geleid hebben, en dat men een grooter succes van de chemie bij de gifgassen niet te vreezen heeft”.

En als nu toch eens een nog doeltreffender gas gevonden zou worden, dan mag men verwachten dat er, zooals het steeds gegaan is, eveneens een tegenstof tegen bestaat, want een verbinding waartegen men zich niet kan beschermen, kan men ook niet hanteeren. Bovendien wordt hard gezocht naar een betere bescherming, want al geeft het tegenwoordige gasmasker een voldoende beschutting, men wil er toch niet de uiteindelijke oplossing in zien en daarom zoekt men naar de vernietiging van de gassen in de lucht.

Voorloopig is men echter nog aangewezen op de maskers, en nu is het niet mogelijk de geheele bevolking hiermede te voorzien, zoo wegens moeilijkheden met controle op het passen, veranderingen in het gezicht, en vooral

niet te vergeten wegens de groote kosten. Wel kan men in de meest bedreigde gebieden (industrieele centra b.v.) z.g. volksmaskers gebruiken, d. i. een goedkoop masker met minder afdoende werking, maar wel voldoende om de menschen te beschermen tot de schuilplaatsen bereikt zijn.

In den laasten tijd worden in verschillende landen model schuilplaatsen gebouwd, die dan vaak, behalve gasvrij, ook bomvrij zijn en die ingericht kunnen worden in de kelders van eenige naast elkaar liggende panden. Deze zijn zoo gebouwd, dat men eerst in een afgesloten ruimte komt, de z.g. „sluis”, waar men eventueel van kleeren kan verwisselen als deze reeds met gas in aanraking geweest zijn. Dat is noodig, omdat anders de mogelijkheid van vergiftiging in den kelder ontstaat, als door de hogere temperatuur (veel menschen in een betrekkelijk kleine ruimte) het gas zou verdampen. Vervolgens komt men door een luchtdichte deur in de eigenlijke schuilplaats; daar wordt versehe lucht ingeblazen, die van te voren door een aantal filters gasvrij is gemaakt, en die dan nog vermengd wordt met zuurstof. Verder vindt men er toiletten, elektrische noodverlichting, telefoon, draadlooze, apotheek, brandbluschapparaten en werktuigen als houweelen en schoppen.

Door de kostbaarheid zullen deze inrichtingen wel sporadisch blijven, zoodat ten slotte de groote massa aangewezen zal zijn op eigen schuilplaatsen in kelders. Ze kunnen ook geïmproviseerd worden in ondergrondse stations, tunnels, enz. Liefst moet men niet te veel menschen samen brengen, omdat het gevaar van paniek vrij groot is en dat zou dan nog talrijke slachtoffers kunnen maken.

In elk geval is het van veel belang, dat de bevolking wordt voorgelicht en dat zij eenigszins met de eigenschappen van de gassen op de hoogte is. Men dient b.v. te weten, dat gassen zwaarder dan de lucht zijn en dus in de diepste gelegen ruimten dringen; dat een gaswolk door den wind mee bewogen wordt en dat men er dus het spoedigst uit is door tegen den wind in te loopen; dat men door onnoodig heen en weer rennen veel meer lucht gebruikt, en dus meer gas binnen krijgt, dan wanneer men rustig en kalm blijft, enz.

Door ruime voorlichting zal veel van het vreemde en geheimzinnige en daardoor onnoodig angstwekkende van de gifgassen weggenomen kunnen worden, en daardoor zal ook het aantal zieken belangrijk minder worden.